LAUSUNTOPYYNTÖ: HE 27/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta
https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+27/2021

Music Finland kiittää mahdollisuudesta lausua yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain (508/2020) muuttamisesta.

MUSIIKKIALAN NÄKEMYS TUKIEN VALMISTELUSTA

Musiikkitoimialan edustajat kokevat tulevansa kuulluksi vuotta 2020 paremmin, mutta ongelmana on tukien valmistelun sirpaleisuus ja musiikkialan kokemus siitä, että tukien valmistelussa ole pystytty huomioimaan kokonaiskuvaa – tukia pyritään parantamaan yksittäisillä korjausliikkeillä, jotka saattavat vaikuttaa heikentävästi toiseen musiikki- tai kulttuurialan ekosysteemin osaan. Lisätalousarviota 1/2021 olisi tärkeä huomioida se, että sekä kustannustukea nro 3, freelancereiden tukipakettia sekä tapahtumien takuutukea tarkasteltaisiin kokonaisuutena ja valmistelussa kuultaisiin musiikki-, kulttuuri- ja tapahtuma-alan toimijoita, joilla on dataan perustuvia ratkaisehdotuksia ja muun muassa kansainvälisiä esimerkkejä tukimalleihin liittyen.

Musiikkialaan liittyviä tukia valmistellaan usealla eri hallinnonalalla. Musiikkialan arvoverkostoon kuuluu freelancereina ja toiminimillä toimivia muusikoita, musiikintekijöitä ja äänitekniikan ammattilaisia, yrityksiä mikroyrityksistä monikansallisiin suuryrityksiin, yhdistyksiä, osuuskuntia, ja valtiollisia sekä kunnallisia toimijoita. Arvoverkoston pienimmilläkin tekijöillä on merkitystä ja vähäisetkin muutokset verkoston laitamilla voivat vaikuttaa kokonaisuuteen dramaattisesti. Poliittisessa päätöksenteossa on tärkeää varmistaa se, ettei musiikkialan kokonaisuus moninaisuutensa vuoksi tipahda valtionhallinnossa eri ministeriöiden väliin, sillä alan elvytystoimet vaativat eri hallinnon alojen tukimuotoja.

Esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Haluamme kiittää siitä, että musiikkialaa, sekä kulttuuri- ja tapahtuma-alaa laajemmin, on kuultu määräaikaisesta kustannustuesta säädettyjen lakien valmistelussa ja parhaillaan haussa olevan kustannustuen kakkoskierros on kohdistunut yhä useammalle musiikkialan yritykselle.

Pidämme erityisen hyvänä, että tuen hakuprosessia yksinkertaistetaan sen osalta, kuinka yritykset ilmoittavat toimialasta poikkeamisen mahdollistavan liikevaihdon laskun syitä.

Kustannustuesta väliinputoavat edelleen useat musiikkialan toimijat, sillä kustannustuki on tukimuotona haastava musiikkialan yrityksille.

1. Kustannustukea ei ole tarkoitettu liiketoiminnan menetysten korvaamiseen, vaan nimenomaisesti kustannusten kattamiseen.

Koko koronapandemian ajan tapahtumaliiketoiminta on ollut tilanteessa, jossa pitkälle toteutettu tapahtuma joudutaan perumaan pahimmillaan vain päiviä ennen sen toteuttamista muuttuvien viranomaisrajoitusten tai -suositusten vuoksi. Tällöin tapahtuman vaatiman ennakkotuotannon kulut ovat jo syntyneet, mutta kaikkien tapahtumaan kiinnitettyjen osapuolten tulot jäävät toteutumatta.

Kustannustuen tukimalli ei tarjoa tapahtumatoimialoille yhdenvertaista tukea muihin toimialoihin nähden. Toimialan liiketoiminta on hallituksen linjauksilla pysäytetty kokonaan ja on tyhjäkäyntitilassa, jossa yrityksille ei synnyt myyntiä ja sen seurauksena osalle yrityksistä ei myöskään synny tuen kriteerit täyttäviä liiketoiminnan kuluja.

2. Kustannustuki ei huomioi musiikkialan eri sektoreiden keskinäisriippuvuuksien sekä ansaintamallien synnyttämiä ajallisia viiveitä.

Esimerkki: Musiikkikustannusyrityksille Teoston kautta kertyvien tulojen menetykset koskevat koko korona-aikaa, mutta ne alkoivat realisoitua tilitysviiveen myötä vasta syksystä 2020 alkaen jatkuen useampia vuosia eteenpäin. Kvartaalein tarkastalujakso antaa kapean kuvan todellisista tulonmenetyksistä.

Ratkaisuehdotus: Huomioidaan musiikkialan eri sektoreiden riippuvuussuhteet ja näistä johtuvat musiikkialalle kohdistuvat, pitkälle ulottuvat vaikutukset, vuosien 2021-2023 budjeteissa musiikkialan pitkän tähtäimen rahoitusraamilla (Musiikkialan kriisi- ja elvytyspaketti 23.4.2020)

1. ESITETTY TUKIKAUSI 1.11.2020-28.2.2021 JA SEN VERTAILUJAKSO 1.11.2019-29.2.2020

1. Tukikausi: Kustannustuen ensimmäisellä ja toisella kierroksella tuki ei ole kohdistunut riittävästi muun muassa yksin – ja pienyrittäjille, jotka ovat jääneet ilman tukea. Näissä tapauksissa ehdotamme kustannustuen nro 3 tukikauden ja vertailujakson pidentämistä aikajaksolle 1.6.2020-28.2.2021, jolloin yritykset voisivat hakea nyt haussa olevaa kustannustukea uudestaan, uusituilla kriteetereillä.
2. Viitaten kohtaan 1, useat musiikkialan yritykset ovat jääneet kustannustuen kierrosten 1-2 ulkopuolelle, musiikki- ja tapahtuma-alan liiketoiminta on kausiluontoista toimintaa, jolloin vertailuajanjakso 1.11.-2020-28.2.2021 osuus usealla alan yrittäjällä liikevaihdoltaan perinteisesti hiljaisemmalle ajanjaksolle, jolloin vertailuajanjakso on epäedullinen ilman tukea jo aiemmilla kierroksilla jääneillä yrityksillä ja vaikeuttaa tilannetta entisestään.
3. Vertailujakso: Liikevaihdon vertailujakso ei huomioi musiikkialan yrityksille tyypillistä vuosittaista liikevaihdon vaihtelua
   Ratkaisuehdotus: Tuen kriteerien arvioinnissa tulee käyttää vertailukelpoista ajanjaksoa ja huomioida alalle välttämättömät korkeat etupainotteiset investoinnit.

2. TUEN MÄÄRÄYTYMISEN EDELLYTYKSET (30% LIIKEVAIHDON LASKU VERRATTUNA VERTAILUKAUTEEN)

Ottaen huomioon pandemian pitkän keston ja sen vaikutuksen musiikkialan yritysten toimintaedellytyksiin pitkällä tähtäimellä pidämme perusteltuna sitä, että tuen saamiseksi edellytettävän liikevaihdon laskun määrä olisi 20 prosenttia pitkälla ajanjaksolla (mm. kustannustuen ulkopuolelle tästä syystä kierroksilla 1 ja 2 jääneet yritykset, joilla liikevaihdon alenema tulee jatkumaan.)

3. JOUSTAMATTOMAT KUSTANNUKSET

Palkan sivukulujen huomioiminen osana kustannustukea on tuessa yrityksille merkityksellinen asia. Esitämme, että sivukulujen laskennallinen osuus olisi 30 %, kuten esimerkiksi Business Finland -tuissa.

1. Pienyrittäjien liiketoiminnalliset velvoitteet

Pidämme erittäin hyvänä pykälän kolmatta momenttia, jolla tuki kohdistuu entistä paremmin pienemmille yrityksille. Tuessa tulisi kuitenkin huomioida vielä esitettyä paremmin se, että yrityksellä on liiketoiminnallisia velvoitteita, joiden vuoksi yrittäjä tekee yrityksessään työtä liiketoiminnan säilyttämiseksi, vaikka myyntiä ei syntyisi lainkaan.

2. Yksinyrittäjien selviytyminen koronakriisistä on tapahtuma-alan ekosysteemien toiminnan kannalta oleellisen tärkeää. Näiden yritysten tukemiseksi tulisi luoda tukimuoto, joka mahdollistaa yksittäisen ja satunnaisen kertatuen sijaan toistuvamman ja vaikuttavamman tuen maksamisen.

   Pidämme hyvänä muutosta, jossa henkilöyritysten on mahdollista saada tukea palkkakuluihinsa perustuen YEL-vakuutusmääriin. Mahdollisuus sisällyttää myös muiden yksinyrittäjien palkkakulut kustannustuen joustamattomiin kustannuksiin olisi kulttuurialan selviytymisen kannalta hyvin tärkeää.

3. Esitämme, että tukikauden hyväksyttäviin kustannuksiin sisällytettäisiin seuraavat, muun muassa artistiyrityksille tyypilliset, joustamattomat kustannukset
   - Välittäjäportaan kommissiot tulee hyväksyä normaaleiksi joustamattomaksi artistiyhtiöiden kustannuksiksi.
   - Tekijänoikeustulot vievät useilta artisteilta mahdollisuuden työttömyysturvaan ja samalla myös mahdollisuuden kustannustukeen. Toiminimiyrittäjien ja kustannusyhtiöiden kohdalla on varmistuttava siitä, etteivät tekijänoikeustulot aiheuta tämän kaltaista väliinputoamista.
   - Ennakot tulee käsitellä lainana.

Helsingissä 10.3.2021

Kaisa Rönkkö
Toiminnanjohtaja, Music Finland
kaisa.ronkko@musicfinland.fi
puh. 0408674216